

О Т В О Р Е Н О П И С М О

ДО
ПРОФ. МИНЕКОВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА

УВАЖАЕМИ ПРОФ. МИНЕКОВ,

Ние, българските режисьори, сценаристи и оператори заставаме зад настоящото писмо в качеството ни на носители на авторски права. Адресираме го до Вас, защото именно на Министерство на културата е предоставена възможност да инициира законодателни промени, които да защитят филмовите автори и да гарантират ефективни възнаграждения при всяко ползване на продукциите ни.

Наложена в България практика на договаряне на права между автори, продуценти и ползватели не позволява творците да имат дял от приходите, които филмите им генерират. Ние сме принудени да отстъпваме правата си за максималния допустим по ЗАПСП срок като получаваме еднократно твърда сума за всички последващи ползвания на филмите. Прекарваме години в разработване и подготовка на нов проект, като през това време не получаваме последващи възнаграждения от експлоатацията на предишните ни творби. В масовия случай българските телевизии (с изключение на БНТ) показват български филми и сериали, без да плащат нито стотинка авторски възнаграждения. **Макар и допустима по закон, тази схема на договаряне е несправедлива и откъсва творческите екипи от веригата на приходи, свързани с техния труд.**

В случай, че ограничението по чл.37, ал.2 от ЗАПСП за 10 годишния срок на отстъпване на права отпадне, порочната практика авторите да бъдат притискани да отстъпват всички права срещу еднократно възнаграждение ще бъде затвърдена и разширена за пълния срок на закрила.

Най-крещящият пример за необходимостта да бъдат предприети мерки в областта на авторските права в аудиовизията е липсата на възнаграждения за българските и чужди автори и продуценти на филми, които се препредават в България от кабелните оператори и сателитни платформи, без последните да заплащат възнаграждения на организация за колективно управление на права, както изисква европейското законодателство. В страната ни този механизъм на управление на правата върху филми е блокиран и по тази причина през м. Ноември 2020г. ФИЛМАУТОР подаде жалба до Европейската комисия.

Чл.18 от Директива 2019/790, която предстои да транспонираме, създава условия националният законодател да укрепи позициите на авторите, които обичайно са по-слабата страна в преговорите и изисква да бъде гарантирано правото ни на възнаграждение. Формалното провъзгласяване на правото на възнаграждение, каквото и понастоящем присъства в нашия закон, не е достатъчно –

необходим е ефективен механизъм за неговото прилагане. Без да налага императивно начина, по който правото на възнаграждение да бъде реализирано, Директивата създава възможност и предлага това да стане чрез въвеждане на неотменимо и непрехвърлимо право на възнаграждение за авторите, което да се управлява по колективен път. **Решението е оставено на националния законодател, от който се очаква да прояви сериозно отношение и загриженост към творците, като разпише функциониращи правила, реално осигуряващи последващи възнаграждения за тях.**

Такава система на гарантиране на възнаграждения за авторите в аудиовизията функционират от години в някои европейски държави като Испания, Италия, Полша, Холандия и др. Правилата не само че не препятстват развитието на националните им киноиндустрии, а всъщност способстват за по-голям обем на филмопроизводство. Ако сравним възнагражденията, събрани от сродни на ФИЛМАУТОР организации за 2019г. на глава от населението, то картината изглежда така: 0,24 евро в Унгария, 0.32 евро в Румъния, 0.66 евро в Полша, 0,90 евро в Италия, 0,96 евро в Испания, 1,03 евро в Холандия и 2,25 евро в Словения. На този фон в България са събрани едва 0,08 евро.

Приканваме Министерство на културата да припознае възможността, която се открива с въвеждането на правилата на Директива 2019/790 и **да предприеме действия в посока да бъде въведено неотменимо и непрехвърлимо право на възнаграждение за филмовите автори, което се дължи от ползвателите и се управлява по колективен път.** По този начин ще бъде осигурена ефективна система за възнаграждения за творците, което ще ни гарантира справедлив дял от прихода, получаван за създаваните продукции, особено в случаите, когато цели бизнес-модели са изградени на базата на предлаганото съдържание. Укрепването на позициите на авторите, в това число и тяхното икономическо положение, неминуемо ще доведе до разцвет на творческите и културни индустрии, които пък от своя страна са двигател на икономиката на страната.

Надяваме се на Вашата воля и смелост да поставите творците и техните права във фокуса на промените, които се подготвят, като предприемете необходимите стъпки за въвеждане на задължителното право на възнаграждение в националното ни законодателство.

С уважение:

Членовете на Общото събрание на ФИЛМАУТОР

21.06.2021г., гр. София

ФИЛМАУТОР е единствената регистрирана в МК организация за колективно управление на авторски и продуцентски права върху аудиовизуални произведения. Сдружението представлява повече от 1500 български режисьори, сценаристи, оператори и продуценти, както и членовете на 27 сродни организации от цял свят и продуцентските компании, членуващи в AGICOA.

ФИЛМАУТОР е част от Международната конфедерация на автори и композитори CISAC, обединяваща 232 сдружения от 121 държави и представляваща над 4 милн. творци от различни репертоари, както и от SAA- сдружение на авторите в аудиовизията, където членуват 33 сдружения от 25 европейски страни и чрез тях над 140 000 създатели на филмова и телевизионна продукция.